

F. t. l. vedr. forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v.

Lovforslag nr. L 34. Fremsat den 23. februar 2005 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v.

(Ændring af lovens målgruppe)

§ 1

I lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v., jf. lov nr. 1117 af 20. december 1995, foretages følgende ændring:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 75 år, og som bor i kommunen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger besøgene efter behov. Borgeren har altid ret til tilbud om mindst 2 årlige forebyggende hjemmebesøg.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan vælge at undtage de borgere fra ordningen, som modtager både personlig og praktisk hjælp efter § 71 i lov om social service.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er – bortset fra enkelte ændringer i bemærkningerne til lovforslaget – en genfremsættelse af det lovforslag (L 55), som bortfaldt ved udskrivning den 18. januar 2005 af valg til Folketinget. Lovforslaget blev 1. behandlet den 5. november 2004, men nåede ikke at blive færdigbehandlet inden udskrivelsen af valget til Folketinget.

I aftalen mellem regeringen og de kommunale parter om kommunernes økonomi for 2005 var der enighed om at forenkle reglerne om forebyggende hjemmebesøg. Formålet er at forbedre kommunernes mulighed for at målrette indsatsen mod de borgere, der har størst gavn af ordningen.

Regeringen prioriterer den forebyggende og sundhedsfremmende indsats højt og betragter lov om forebyggende hjemmebesøg som et centralt redskab i ældreplejen. De forebyggende hjemmebesøg giver god mulighed for at opfange eventuelle problemer, inden de bliver alvorlige. Hjemmebesøgene udgør således et naturligt forum for råd og vejledning om støttemuligheder og giver de ældre hjælp til at udnytte deres egne ressourcer og bevare deres fysiske funktionsniveau længst muligt. Der er store fordele ved at hjælpe de ældre til at opretholde funktionsevnen. De pågældende får lettere ved at klare sig selv, og de ældres behov for hjælp, fx i form af personlig og praktisk hjælp, kan udskydes. Glæden ved at kunne klare sig selv er for mange mennesker også ensbetydende med større livskvalitet, ikke kun i form af bedre fysisk trivsel, men også i form af eksempelvis mere selvtillid og mindre tilbøjelighed til at føle sig ensom. Hjemmebesøgene støtter således evnen til at udnytte egne ressourcer og muligheden for at øge det sociale netværk.

Lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre mv. blev vedtaget i 1995. Ifølge loven skal alle ældre over 75 år have tilbud om mindst to forebyggende hjemmebesøg årligt. Det er frivilligt for den ældre, om vedkommende ønsker at tage imod tilbuddet.

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 1117 af 20. december 1995 om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v. (L 107 1995-96): Folketingstidende 1995-

96, FF 1714, Till. A 2619, FF 1931, Till. B 220, FF 2137, FF 2348, Till. C 283.

Kommunernes administration af loven er sammen med effekten af de forebyggende hjemmebesøg løbende blevet fulgt fra centralt hold. Senest blev det, som et led i aftalen om kommunernes økonomi for 2004 mellem regeringen og Kommunernes Landsforening, besluttet, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, som fik til opgave at undersøge mulighederne for at forenkle hjemmehjælps- og hjemmesygeplejeområdet. Arbejdsgruppen fik bl.a. til opgave at belyse behovet og muligheden for at gøre ordningen med forebyggende hjemmebesøg mere fleksibel, fordi en række kommuner havde givet udtryk for, at den nuværende ordning om forebyggende hjemmebesøg er ufleksibel. Arbejdsgruppen præsenterede efterfølgende 4 modeller for, hvordan ordningen om forebyggende hjemmebesøg kunne gøres mere fleksibel. Konklusionerne indgik i kommuneforhandlingerne mellem regeringen og Kommunernes Landsforening for 2005, og regeringen valgte at imødekomme kommunernes efterspørgsel på større fleksibilitet. Dette lovforslag er således en konkret udmøntning af aftalen om kommunernes økonomi for 2005.

Med lovforslaget får kommunalbestyrelsen større mulighed for at målrette den forebyggende indsats til de borgere, hvor effekten erfaringsmæssigt er størst. Målgruppen for de forebyggende hjemmebesøg differentieres, således at kommunalbestyrelsen fremover vil kunne vælge at undtage de borgere fra ordningen, der modtager både personlig og praktisk hjælp efter § 71 i lov om social service. Formålet er at give kommunalbestyrelsen større mulighed for at målrette den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunen, således at indsatsen bedre kan tilrettelægges efter lokale behov og øvrige tiltag på forebyggelsesområdet. Kommunalbestyrelsen kan vælge at prioritere ressourcerne til den gruppe af ældre, som ikke modtager personlig og praktisk hjælp, og som kommunen dermed ikke så hyppigt er i kontakt med. Det er således dokumenteret, at effekten af at tilbyde forebyg-

gende hjemmebesøg først og fremmest ses hos ældre, som ikke er svækkede i nævneværdig grad.

Med lovforslaget foretages samtidig en sproglig præcisering af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde to årlige hjemmebesøg til ældre. Den Sociale Ankestyrelses undersøgelse af kommunernes administration af reglerne om forebyggende hjemmebesøg (december 2002) har vist, at kommunerne ikke altid sondrer mellem lovens krav om tilbuddets indhold (mindst to årlige hjemmebesøg) og den enkelte kommunes formidling af tilbuddet. Socialministeren skrev allerede i december 2002 til kommunalbestyrelserne om fortolkningen af lovens krav. Af brevet fremgik, at ældre borgere skal have stillet tilbuddet om 2 årlige hjemmebesøg til rådighed, men at der ikke i lovgivningen er noget specifikt krav om, at de ældre også skal informeres om tilbuddet 2 gange årligt. Den sproglige præcisering i nærværende lovforslag er i overensstemmelse med denne udmelding.

Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

I medfør af aftalen om kommunernes økonomi for 2005 giver ændringen ikke anledning til regulering af bloktilskuddet. Lovforslaget skønnes således ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Forslaget indebærer en lettelse for kommunerne. Regeringen og KL er i aftalen om kommunernes økonomi for 2005 enige om, at det råderum, der frigøres herved, giver mulighed for forbedringer for ældre med større plejebehov.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget skønnes ikke at have EU-retlige aspekter.

Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt til høring hos Kommunernes Landsforening, Amtrådsforeningen, Københavns- og Frederiksbergs kommuner, Foreningen af Offentligt Ansatte, Dansk Sygeplejeråd, Landsforeningen Ældresagen, Ældremobiliseringen, Alzheimerforeningen, Pårørendegruppen for Svage Ældre, Omsorgsorganisationernes Samråd, Sammenslutningen af Ældreråd.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til 1. punktum i den gældende lovs § 1. Dog skal stk. 1 sammenholdes med stk. 3, jf. de specielle bemærkninger til dette punkt.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til 2. punktum i den gældende

lovs § 1. Der er alene tale om en sproglig præcisering af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde ældre borgere to årlige hjemmebesøg. Ældre borgere på 75 år og derover skal have stillet tilbuddet om to årlige hjemmebesøg til rådighed, men det er kommunalbestyrelsen, som skal tage stilling til, hvor ofte borgeren skal kontaktes, hvilken kontaktform kommunen vil benytte sig af, og hvordan kommunen vil opretholde kontakten. Det er dog ikke tilstrækkeligt blot at oplyse generelt om tilbuddet fx via annoncering i dagspres-

sen. Det er vigtigt, at kommunen sikrer, at borgeren bliver bekendt med, at tilbuddet eksisterer, og at borgeren forstår, hvad det indebærer, herunder hvordan man konkret skal forholde sig for at få besøg. Kommunalbestyrelsen kan vælge at informere borgeren om tilbuddet om de to årlige besøg første gang pr. brev og anden gang ved en telefonopringning. Kommunalbestyrelsen kan også vælge at sende et brev ud én gang om året, hvori borgeren gøres opmærksom på, at denne har ret til to årlige forebyggende hjemmebesøg.

Til stk. 3

Med bestemmelsen foreslås, at kommunalbestyrelsen kan vælge generelt at undtage de borgere fra ordningen, som modtager både personlig og praktisk hjælp efter § 71 i lov om social service.

For svage ældre med store plejebehov svarende til døgnpleje og ældre i plejeboliger, kan kommunalbestyrelsen, som hidtil, vælge at integrere tilbuddet om forebyggende hjemmebesøg med udarbejdelsen og opfølgningen på de samlede individuelle plejeplaner (jf. § 75 a, stk. 3 i lov om social service), jf. også Socialministerens skrivelse til kommunalbestyrelserne af 12. december 2002.

Kommunalbestyrelsen har stadig mulighed for at vælge at tilbyde borgere, der modtager både personlig og praktisk hjælp, forebyggende hjemmebesøg. Det er dermed valgfrit for kommunalbestyrelsen, om de ønsker at inddrage modtagere af både personlig og praktisk hjælp under ordningen med forebyggende hjemmebesøg.

Ved visitering og revisitering af den personlige og praktiske hjælp kan den kommunale myndighed vurdere borgerens samlede situation, herunder se på, om tilbud om forebyggende hjemmebesøg kan være relevant. Samtidig har leverandøren af den personlige og praktiske hjælp en forpligtelse til at være opmærksom på ændringer i modtagerens behov, og en forpligtelse til at kontakte den kommunale myndighed, hvis der opstår sådanne ændringer. Myndigheden vil således, via leverandørens tilbagemeldinger, få et grundlag for at vurdere, om der er behov for at yde andre former for hjælp, herunder tilbud om en særlig forebyggende indsats eller om et forebyggende hjemmebesøg.

Borgere, der alene modtager praktisk hjælp efter § 71 i lov om social service, vil dermed fortsat have ret til at få tilbud om forebyggende hjemmebesøg.

Til § 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2005.

Bilag 1**Lovforslaget sammenholdt med gældende lov***Gældende formulering*

§ 1. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle, der er fyldt 75 år, og som bor i kommunen. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger besøgene efter behov, dog skal forebyggende hjemmebesøg tilbydes mindst 2 gange om året.

*Lovforslaget***§ 1**

I lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v., jf. lov nr. 1117 af 20. december 1995, foretages følgende ændring:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 75 år, og som bor i kommunen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger besøgene efter behov. Borgeren har altid ret til tilbud om mindst 2 årlige forebyggende hjemmebesøg.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan vælge at undtage de borgere fra ordningen, som modtager både personlig og praktisk hjælp efter § 71 i lov om social service.«

Til lovforslag nr. L 34. Skriftlig fremsættelse (23. februar 2005)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v. (Ændring af lovens målgruppe)

(Lovforslag nr. L 34).

Lovforslaget er - bortset fra enkelte ændringer i bemærkningerne til lovforslaget - en genfremsettelse af det lovforslag (L 55), som bortfaldt ved udskrivning den 18. januar 2005 af valg til Folketinget. Lovforslaget blev 1. behandlet den 5. november 2004, men nåede ikke at blive færdigbehandlet inden udskrivelsen af valget til Folketinget.

Den gældende Lov om forebyggende hjemmebesøg blev vedtaget i 1995. Ifølge loven skal alle borgere over 75 år have tilbud om mindst to forebyggende hjemmebesøg årligt.

Med lovforslaget foreslås, at målgruppen for de forebyggende hjemmebesøg differentieres, så kommunerne får mulighed for at undtage de borgere fra ordningen, der modtager både personlig og praktisk hjælp efter § 71 i lov om social service.

Formålet er at skabe større fleksibilitet i ordningen, således at kommunerne får mulighed for at målrette indsatsen mod de borgere, der har størst gavn af de forebyggende hjemmebesøg. Kommunalbestyrelsen får dermed større mulig-

hed for selv at tilrette den forebyggende og sundhedsfremmende indsats efter lokale behov og øvrige tiltag på forebyggelsesområdet.

Med lovforslaget foretages samtidig en sproglig præcisering af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde to årlige hjemmebesøg til ældre. Ældre borgere skal have stillet tilbudet om 2 årlige hjemmebesøg til rådighed, men der er ikke i lovgivningen noget specifikt krav om, at kommunerne skal informere de ældre om tilbudet 2 gange årligt. Det er fortsat frivilligt for den ældre, om vedkommende ønsker at tage imod tilbudet.

Forslaget er en udmøntning af aftalen mellem regeringen og de kommunale parter om kommunernes økonomi for 2005. Her var der enighed om at forenkle reglerne om forebyggende hjemmebesøg. Formålet var at forbedre kommunernes mulighed for at målrette indsatsen mod de borgere, der har størst gavn af ordningen.

Forslaget indebærer en økonomisk lettelse for kommunerne. Regeringen og KL er dog i aftalen om kommunernes økonomi for 2005 enige om, at det råderum, der frigøres herved, giver mulighed for forbedringer for ældre med større plejebøvh.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.